

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobce: **PharmDr. M. V.**
bytem ...
zastoupen Mgr. Richardem Novákem, advokátem
sídlem Vodičkova 730/9, Praha 1

proti

žalované: **Česká lékárnická komora**
sídlem Rozárčina 1422/9, Praha 4
zastoupena Mgr. Jiřím Švejnohou, advokátem
sídlem Korunní 2569/108, Praha 10

v řízení o žalobě proti rozhodnutí čestné rady České lékárnické komory ze dne 20. 4. 2016,
č. j. 601/ČR/2016,

takto:

I. Rozhodnutí čestné rady České lékárnické komory ze dne 20. 4. 2016,
č. j. 601/ČR/2016, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

- II. Žalovaná je **povinna** zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení ve výši 19 456 Kč k rukám Mgr. Richarda Nováka, advokáta.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Napadeným rozhodnutím čestné rady žalované (dále jen „**čestná rada**“) byl žalobce shledán vinným skutkem, že jako odborný zástupce společnosti Sanovia, a.s. v lékárně NOVEA na adrese Bedřicha Egermanna 881, Nový Bor, porušil své zákonné povinnosti zaprvé tím, že v rozporu s § 82 odst. 1 zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech, (dále jen „**zákon o léčivech**“) ve spojení s § 14 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 54/2008 Sb., o způsobu předepisování léčivých přípravků, údajích uváděných na lékařském předpisu a o pravidlech používání lékařských předpisů, (dále jen „**vyhláška č. 54/2008 Sb.**“) opakovaně ve dnech 14. 8. 2015 a 15. 9. 2015 připustil výdej léčivého přípravku Lunafem na lékařský předpis po uplynutí doby jeho platnosti, tedy na neplatný lékařský předpis č. 313489 vystavený dne 1. 6. 2015, a zadruhé připustil, že vedoucí lékárník v uvedené lékárně PharmDr. P. N. v době přinejmenším od 25. 3. 2015 do 25. 9. 2015 tuto funkci v rozporu s § 6 licenčního řádu České lékárnické komory (dále jen „**licenční řád**“) vykonával, aniž by byl v lékárně osobně přítomen, a tedy osobně účasten na řízení a provozu lékárny ve výši minimálně 75 % zákonem stanovené týdenní pracovní doby, a to v době, kdy je lékárna otevřena pro veřejnost.
2. Uvedenými dvěma skutky žalobce podle napadeného rozhodnutí porušil svou povinnost odborně vést lékárnu, povinnost vykonávat své povolání v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákonem, povinnost znát a dodržovat předpisy pro výkon povolání a zachovávat respekt k orgánům stavovské samosprávy, tedy se dopustil disciplinárního deliktu podle § 18 odst. 3 zákona č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře, (dále jen „**zákon o ČLK**“), za což mu byla uložena pokuta ve výši 20 000 Kč.
3. Městský soud v Praze napadené rozhodnutí zčásti zrušil a zčásti určil jeho nicotnost rozsudkem ze dne 6. 2. 2020, č. j. 10 Ad 16/2016 - 60. Ke kasační stížnosti žalované byl první rozsudek městského soudu zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2020, č. j. 4 As 57/2020 - 49, (dále jen „**kasační rozsudek**“) a věc byla městskému soudu vrácena k dalšímu řízení. Nyní městský soud ve věci rozhoduje podruhé.

II. Napadené rozhodnutí

4. Čestná rada dospěla k závěru, že žalobci bylo prokázáno spáchání obou skutků, které mu byly kladeny za vinu. Ohledně prvního skutku (vydání léčivého přípravku na neplatný recept) vycházela z listinných důkazů, zejména samotného receptu, a z doznání žalobce. Žalobce prvním skutkem porušil § 82 odst. 1 zákona o léčivech ve spojení s § 14 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 54/2008 Sb., neboť připustil vydání léčivého přípravku na již neplatný lékařský předpis.
5. Ohledně druhého skutku (nedostatečná přítomnost vedoucího lékárníka v lékárně) čestná rada vyšla z výpovědi svědka Mgr. K. K., který sice v lékárně pracoval jen sporadicky, avšak uvedl, že zde pracuje vždy jen jeden lékárník a je zbytečné, aby tam pracovali

lékárníci dva. Ačkoliv tento svědek v předmětné lékárně pracoval jako zastupující lékárník, uvedl, že vedoucího lékárníka v lékárně nanejvýš jednou potkal. Svědkyně Mgr. K. V. v lékárně pracovala často, přičemž uvedla, že vedoucí lékárník bývá v lékárně přítomen přibližně čtyřikrát do měsíce. Z vyjádření žalobce potom vyplynulo, že záznamy o docházce vedoucího lékárníka zahrnují i výkon práce mimo lékárně.

6. Čestná rada se neztotožnila s právním názorem žalobce, že vedoucí lékárník může naplnit podmínku osobního vedení lékárny i časem stráveným činností mimo lékárně. Ustanovení § 6 licenčního řádu v návaznosti na § 79 odst. 6 zákona o léčivech stanoví, že vedoucí lékárny musí být osobně účasten na provozu lékárny po dobu nejméně 75 % zákonem stanovené týdenní pracovní doby, a to v době, kdy je lékárna otevřena pro veřejnost. Do tohoto času nelze počítat činnost vykonávanou vedoucím mimo lékárně, neboť pak by zcela pozbývala smyslu podmínka, že k vedení osobnímu vedení lékárny musí docházet v době, kdy je otevřena pro veřejnost. Navíc vedoucí lékárny v některých měsících povinný čas strávený vedením lékárny nenaplnil ani dle předložených docházkových listů, konkrétně v měsících březnu, květnu, září, říjnu a listopadu 2015. Žalobce jako odborný zástupce provozovatele lékárny byl povinen plnění povinností vedoucího lékárny zajistit, a pokud tak neučinil, dopustil se disciplinárního deliktu.
7. Při úvaze o uložení disciplinárního opatření čestná rada vycházela z toho, že se žalobce dopustil relativně závažného provinění, a to dvěma různými skutky v pozici odborného zástupce provozovatele lékárny, který má být garantem dodržování právních i stavovských předpisů. Proto byla uložena pokuta v horní polovině zákonné sazby ve výši 20 000 Kč.
8. Dále čestná rada uvážila, zda je namístě podle § 20 disciplinárního řádu žalované (dále jen „**disciplinární řád**“) v rozhodnutí vyslovit, že včasným uhrazením pokuty bude žalobce považován za bezúhonného. K vyslovení bezúhonnosti nebyly splněny stanovené podmínky, neboť žalobce ohledně druhého skutku, který mu byl kladen za vinu, své pochybení neuznal, nelitoval jeho spáchání a neprojevil účinnou snahu po nápravě.

III. Žaloba

9. Žalobce zaprvé namítl vadu řízení spočívající v tom, že návrh na zahájení disciplinárního řízení nebyl podán orgánem k tomu příslušným. Podle § 14 odst. 2 písm. c) zákona o ČLK může návrh na zahájení disciplinárního řízení podat pouze revizní komise místně příslušného okresního sdružení žalované, nikoliv revizní komise žalované, jejíž pravomoci jsou taxativně vyjmenovány v § 19 zákona o ČLK. Žalobce své závěry opřel o rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 3. 2. 2011, č. j. 10 Ca 327/2009 - 68.
10. K prvnímu skutku (vydání léčivého přípravku na neplatný recept) žalobce připustil, že dané zákaznici skutečně bylo vydáno orální kontraceptivum na lékařský recept, jehož platnost již vypršela. Jednalo se však o jednorázové pochybení konkrétního farmaceuta vydávajícího lék, které lze vnímat jako selhání lidského faktoru. Žalobce v pozici odborného zástupce nebyl schopen zajistit, aby k takovému jednorázovému pochybení nedošlo, nevěděl o něm a nemohl mu zabránit žádnými účinnými prostředky. Závěr, že žalobce uvedené pochybení připustil, je tedy nesprávný.
11. K druhému skutku (nedostatečná přítomnost vedoucího lékárníka v lékárně) žalobce zaprvé zpochybnil skutková zjištění žalované. Výpověď farmaceuta Mgr. K., který v lékárně pracoval v době kontroly a uvedl, že vedoucího lékárníka nezná, má jen omezenou vypovídající hodnotu, neboť uvedený farmaceut pracoval v lékárně jen

sporadicky jako zástup a s vedoucím lékárníkem se v lékárně nemusel setkávat; nadto uvedl, že jednou vedoucím lékárníka v lékárně potkal. Mgr. K. byl v lékárně v období do března do září 2015 přítomen celkem 18krát, avšak v napadeném rozhodnutí se mylně uvádí, že byl 18krát v daném období v lékárně přítomen *vedoucí lékárník*. Vedoucí lékárník byl v lékárně osobně přítomen daleko častěji, avšak žalobce beztak tuto skutečnost nepovažuje za rozhodnou pro posouzení věci. Mgr. V., která byla řádně pověřena k zastupování vedoucím lékárníka, uvedla, že vedoucím lékárníka v lékárně viděla celkem čtyřikrát, avšak pochopitelně nevypovídala o časech, kdy v lékárně nepracovala.

12. Žalobce připomněl, že podle § 79 odst. 6 zákona o léčivech musí být v lékárně vždy přítomen vedoucí lékárník nebo jím pověřený zástupce. Ustanovení § 6 licenčního řádu však stanoví, že je vedoucí lékárník povinen k osobní účasti na řízení a provozu lékárny ve výši minimálně 75 % zákonem stanovené týdenní pracovní doby, a to v době, kdy je lékárna otevřena pro veřejnost. Dle žalobce však § 6 licenčního řádu nevyžaduje osobní přítomnost vedoucím lékárníka v lékárně, ale pouze osobní účast na řízení a provozu lékárny, kterou lze vykonávat i na dálku prostřednictvím elektronické komunikace. Za situace, kdy zákon nestanoví povinnost vedoucím lékárníka být v lékárně osobně přítomen po určitou dobu a naopak výslovně stanovení možnost zastoupení vedoucím lékárníka, nemůže být § 6 licenčního řádu vykládán tak, že vedoucímu lékárníkovi stanoví povinnost osobní přítomnosti v lékárně po dobu 75 % pracovní doby.
13. Dále pak žalobce uvedl, že i kdyby vedoucí lékárník měl povinnost osobní přítomnosti v lékárně dle § 6 licenčního řádu, žalobce by v pozici odborného zástupce neměl žádný nástroj, jak vedoucím lékárníka k plnění této povinnosti donutit. V pracovněprávním vztahu mezi vedoucím lékárníkem a jeho zaměstnavatelem neměl žalobce žádnou roli. Žalobce tedy shrnul, že žalovaná se zabývala pouze zkoumáním údajného formálního pochybení vedoucím lékárníka, jeho faktickou činností při vedení lékárny se nezabývala, a bez opory v zákoně za toto údajné pochybení postihla žalobce, který mu nemohl nijak zabránit.
14. Konečně žalobce namítl, že uložená sankce je pro něj likvidační. Tak tomu je proto, že podle § 2 písm. c) licenčního řádu musí lékárník pro výkon funkce odborného zástupce splňovat podmínku profesní bezúhonnosti spočívající v tom, že nebyl v předchozích dvou letech disciplinárně potrestán. Po disciplinárním potrestání může být lékárník považován za profesně bezúhonného jen, pokud řádně uhradil uloženou pokutu a čestná rada zároveň v rozhodnutí o disciplinárním deliktu vyslovila, že uhrazením pokuty bude lékárník považován za bezúhonného. Žalobce usiloval o to, aby čestná rada podle § 20 disciplinárního řádu vyslovila, že bude po uhrazení pokuty považován za profesně bezúhonného, avšak čestná rada tento postup odmítla s tím, že žalobce svých pochybení dostatečně nelitoval a neprojevoval snahu po nápravě. Čestná rada tímto postupem vybočila z mezí zákonného uvážení a zneužila své pozice k nepřiměřeně tvrdému postihu žalobce. V této souvislosti žalobce navrhl, aby soud pro případ, že napadené rozhodnutí nezruší, rozhodl od upuštění od uložené pokuty a dále rozhodl, že se žalobce považuje za bezúhonného podle § 20 disciplinárního řádu.

IV. Vyjádření žalované k žalobě a replika žalobce

15. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. K otázce podání návrhu na zahájení disciplinárního řízení k tomu neoprávněným orgánem odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2011, č. j. 6 Ads 126/2011 - 124, jímž byly popřeny závěry rozsudku

městského soudu, o nějž se opírá žalobce. Nejvyšší správní soud dovodil, že též celostátní revizní komise žalované může podávat návrhy na zahájení disciplinárního řízení.

16. K prvnímu skutku (vydání léčivého přípravku na neplatný recept) žalovaná konstatovala, že žalobce nezpochybňuje, že k vytýkanému pochybení došlo. Vydání léčivého přípravku na neplatný recept představuje vždy vážné porušení právních předpisů a nelze je bagatelizovat. Tvrzení žalobce, že takovému pochybení nemohl zabránit, je účelové, neboť sám přiznal, že po odhalení daného pochybení lékárníkům zdůraznil, aby si dávali pozor a něco podobného se již neopakovalo. Bylo úkolem žalobce jako odborného zástupce zajistit, že v lékárně budou zavedeny dostatečné mechanismy, aby k pochybením jednotlivých lékárníků nedocházelo.
17. K druhému skutku (nedostatečná přítomnost vedoucího lékárníka v lékárně) žalovaná uvedla, že z provedeného dokazování, zejména výsledků svědků, měla za dostatečně prokázané, že se vedoucí lékárník nepodílel ve stanoveném rozsahu osobní přítomností na vedení a provozu lékárny. S výkladem § 6 licenčního řádu zastávaným žalobcem, podle nějž toto ustanovení nevyžaduje osobní přítomnost vedoucího lékárníka v lékárně, žalovaná nesouhlasí. Pokud by zde stanovená povinnost měla být splněna i vedením lékárny skrze prostředky elektronické komunikace, bylo by zcela nadbytečné ustanovení o tom, že má vedoucí lékárník lékárnou osobně řídit v době, kdy je lékárna otevřena pro veřejnost. Slovní spojení „osobní účast“ podle žalované nelze rozumně vyložit jinak, než jako požadavek na osobní přítomnost v lékárně. Takto interpretované ustanovení § 6 licenčního řádu je v souladu s § 79 odst. 6 zákona o léčivech, který je jím pouze upřesněn. Žalobce byl povinen zajistit, aby v lékárně porušování právních předpisů nedocházelo, a to bez ohledu na pracovněprávní vztah vedoucího lékárníka; pokud byly poměry v lékárně rozporné s právními předpisy, měl žalobce zjednat nápravu u poskytovatele, případně věc oznámit žalované.
18. Konečně žalovaná konstatovala, že nebyly splněny podmínky k tomu, aby bylo podle § 20 disciplinárního řádu vysloveno, že žalobce po uhrazení uložené pokuty bude považován za profesně bezúhonného. Žalobce se sice omluvil za pochybení při výdeji léčivého přípravku na neplatný recept, ale své pochybení spočívající v připuštění tohoto stavu neuznal a naopak je popíral. Totéž platí ohledně druhého skutku. Žalobce tedy svého jednání zjevně nelitoval, a tak nebylo možné očekávat jeho účinnou snahu po nápravě.
19. Žalobce na vyjádření žalované reagoval replikou. K otázce podání návrhu na zahájení disciplinárního řízení žalobce uvedl, že rozsudek Nejvyššího správního soudu, na nějž se odvolává žalovaná, potvrdil, že celostátní revizní komise žalované návrh podat nesmí. Žalobce tedy i nadále setrval na své argumentaci. K prvnímu skutku žalobce uvedl, že žalovaná směřuje povinnosti lékárníka vydávajícího léčivý přípravek s povinnostmi žalobce jako odborného zástupce. Pokud žalobce uvedl, že po zjištění pochybení instruoval pracovníky lékárny, aby problematice neplatných receptů věnovali zvýšenou pozornost, neznamená to, že takové procesy nebyly zavedeny i předtím. Též ohledně druhého skutku žalobce setrval na svých skutkových a právních tvrzeních uvedených již v žalobě. Setrval i na tvrzení o nepřiměřenosti uložené sankce.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

20. Městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (srov. § 75 odst. 2 s. ř. s.), včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při

přezkoumání tohoto rozhodnutí městský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (srov. § 75 odst. 1 s. ř. s.).

21. Soud rozhodoval v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť žalobce s tímto postupem výslovně souhlasil v přípisu ze dne 4. 11. 2020 a žalovaná po poučení soudem, které jí bylo doručeno dne 6. 11. 2020, nevyjádřila nesouhlas.
22. Žaloba je důvodná.
23. Městský soud předeseílá, že je v pokračujícím řízení v souladu s § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným v kasačním rozsudku Nejvyššího správního soudu.

VI. a. Podání návrhu na zahájení disciplinárního řízení neoprávněným navrhovatelem

24. Nejprve se soud zabýval žalobním bodem, v němž žalobce namítal, že disciplinární řízení bylo zahájeno na základě návrhu celostátní revizní komise žalované, která k podání takového návrhu nebyla oprávněna. Podle § 11 odst. 3 disciplinárního řádu podává „podnět k zahájení disciplinárního řízení“ na základě oznámení orgánu komory či jiné osoby nebo instituce revizní komise okresního sdružení lékárníků, přičemž tento „návrh“ podává podle stupně závažnosti porušení povinností „čestné radě okresu nebo čestné radě komory“. Podle § 11 odst. 5 disciplinárního řádu může vzít revizní komise „podnět k zahájení řízení“ zpět, a to i v průběhu odvolacího řízení. Podle § 11 odst. 1 disciplinárního řádu je disciplinární řízení zahájeno dnem, kdy čestná rada jeho zahájení oznámila obviněnému, a to poté, co podle § 11 odst. 2 disciplinárního řádu zvážila obsah a závažnost došlého podnětu a shromáždí důkazní prostředky.
25. Žalovaná tedy svým interním procesním předpisem zakotvila mimořádně komplikovaný procesní postup směřující k zahájení disciplinárního řízení spočívající v tom, že kdokoli může podat podnět k revizní komisi okresního sdružení lékárníků, která následně podává podnět, někdy také označovaný jako návrh, k čestné radě. Čestná rada následně na základě vlastní úvahy disciplinární řízení buď zahájí, nebo nikoliv, načež se revizní komise již disciplinárního řízení žádným způsobem neúčastní, a to s jedinou výjimkou, kterou je možnost zpětvzetí návrhu, které má za důsledek zastavení disciplinárního řízení. V žalobcově případě byl však podnět k zahájení řízení podán nikoliv revizní komisí okresního sdružení lékárníků, která k tomu je oprávněna podle § 11 odst. 3 disciplinárního řádu, ale celostátní revizní komisí žalované. Dle žalobce je z tohoto důvodu celé řízení stíženo nezhojitelnou vadou, která způsobila nezákonnost napadeného rozhodnutí.
26. Jak ovšem správně upozornila žalovaná, totožnou argumentaci již odmítl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 12. 2011, č. j. 6 Ads 126/2011 - 124, přičemž konkrétně uvedl:

„Podle úpravy obsažené v zákoně o ČLK je určujícím hlediskem pro kompetenci čestné rady vést řízení o disciplinárním deliktu závažnost (charakter) porušení, přičemž čestné rady jsou oprávněny posuzovat závažnost porušení samostatně. ... Postavení „navrhovatele“ je v tomto řízení nesrovnatelně slabší (až marginální) než například postavení veřejného žalobce v řízení trestním, jehož analogie se dovolával městský soud. Tento navrhovatel se disciplinárního řízení nijak neúčastní a nemá v něm před čestnou radou komory žádná oprávnění (může vzít toliko návrh zpět). Představuje pouze nástroj pro vyhodnocení podnětu či určité informace, o kterém samostatně rozhoduje čestná rada. Neleze nevidět, že existují úpravy disciplinárního řízení sledující obdobné cíle (tj. plnění povinností v rámci určitého pracovního vztahu), kde takového návrhu není vůbec třeba a orgán s disciplinární pravomocí jedná z vlastní iniciativy, zjistí-li

pochybení (srov. kupř. úpravy disciplinárního řízení v ozbrojených sborech podle zákonů č. 361/2003 Sb. a č. 221/1999 Sb.).

Na řízení o disciplinárním deliktu lékárníka je podle názoru Nejvyššího správního soudu nepatřičné vztahovat analogicky záruky trestního procesu, jak to učinil městský soud. Jestliže nelze na disciplinární řízení vedené se soudcem aplikovat záruky trestní větve čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jak vyložil Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 33/09, tím spíše nelze takové záruky a požadavky klást na řízení o plnění povinností členů lékárnické komory. Charakter disciplinárního řízení je tedy odlišný od řízení o odpovědnosti za správní delikty, pro něž i zdejší soud některé analogické postupy ve vztahu k trestnímu řízení pravidelně volí. Proto nelze na absenci normativní úpravy působnosti revizní komise komory ve vztahu k podání disciplinárního návrhu pohlížet prizmatem požadavků trestního procesu, v němž by taková absence mohla vést k fatálním důsledkům pro celé řízení.

...

Závisí-li zahájení disciplinárního řízení a rozsah obvinění toliko na čestné radě, pak návrh či podnět předložený jí ze strany revizní komise (ať již okresu či komory) nemůže sloužit k ničemu jinému než ke shromáždění a k vyhodnocení prvotních informací. Nejvyšší správní soud shledává, že rozšíření kompetence revizní komise komory provedené organizačním a disciplinárním řádem nezasahuje žádným významným způsobem právní jistotu člena komory a jde proto o úpravu akceptovatelnou.“

27. V nyní projednávané věci není žádný důvod, proč se od uvedených závěrů Nejvyššího správního soudu odchýlit, a žalobce ostatně existenci takového důvodu ani netvrdil, ačkoliv mu byl citovaný judikát znám. Městský soud tedy konstatuje, že samotná skutečnost, že návrh, respektive podnět k zahájení disciplinárního řízení podala celostátní revizní komise žalované, nikoliv revizní komise oblastního sdružení lékárníků, nepředstavuje vadu řízení, a tím méně představuje vadu řízení, která by mohla způsobit nezákonnost rozhodnutí ve věci samé.

VI. b. Vydání léčiva na neplatný lékařský předpis

28. Soud dále přistoupil k posouzení věci samé. Nejprve se zabýval prvním skutkem, který měl spočívat v tom, že žalobce v pozici odborného zástupce nezabránil tomu, aby v lékárně došlo k vydání léčivého přípravku na již neplatný lékařský předpis. Žalobce nepochybně, že k tomuto pochybení objektivně došlo, tvrdil však, že se nejednalo o porušení jeho povinností.
29. Nejvyšší správní soud se v bodech 40 - 45 kasačního rozsudku plně ztotožnil se závěry městského soudu týkajícími se prvního skutku, a městský soud tedy na těchto závěrech při opětovném posouzení věci ničeho nezměnil.
30. Podle § 14 odst. 1 věty první zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, (dále jen „zákon o zdravotních službách“) odborný zástupce odborně řídí poskytování zdravotních služeb. Podle § 14 odst. 3 věty první zákona o zdravotních službách odborný zástupce „*musí vykonávat svou funkci v rozsahu nezbytném pro řádné odborné řízení poskytovaných zdravotních služeb*“. Podrobněji nejsou povinnosti odborného zástupce v lékárenství stanoveny na úrovni zákona ani ve vnitřních předpisech žalované. Při uložení sankce žalobci se žalovaná opírala pouze o obecná ustanovení § 9 odst. 2 písm. a) a b) zákona o ČLK, dle nichž má každý člen komory

povinnost vykonávat své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony a interními předpisy žalované.

31. Ze systematiky zákonné úpravy vyplývá, že odpovědnost za dodržování právních předpisů při provozu lékárny existuje na třech různých úrovních. Tou nejnižší je osobní odpovědnost jednotlivého farmaceuta, který odpovídá za své vlastní jednání. Za dozor nad zákonností nakládání s léčivý v lékárně je potom odpovědný vedoucí lékárník ustanovený pro tyto účely provozovatelem podle § 79 odst. 6 zákona o léčivech. Jelikož smí konkrétní osoba funkci vedoucího lékárníka zastávat jen vůči jedné lékárně, je zřejmé, že to je právě vedoucí lékárník, kdo primárně nese odpovědnost za dodržování právních předpisů při každodenním provozu lékárny. Teprve nad vedoucím lékárníkem stojí odborný zástupce poskytovatele zdravotnických služeb, který může mít na starosti všechny lékárny poskytovatele, jímž byl ustanoven, a navíc může podle § 14 odst. 3 věty třetí zákona o zdravotních službách funkci odborného zástupce vykonávat pro dva různé poskytovatele zároveň.
32. Po odborném zástupci tedy nelze vyžadovat, aby měl detailní přehled o každodenním chodu všech lékáren, jejichž činnost odborně řídí. Jeho úkolem je především zajištění odborného metodického vedení těchto lékáren skrze nastavení potřebných preventivních a kontrolních mechanismů. Jednotlivá pochybení v lékárnách mohou vést k závěru o porušení povinností odborného zástupce jen tehdy, svědčí-li svou intenzitou nebo četností selhání odborného řízení prováděného odborným zástupcem. Naopak ojedinělá a méně závažná pochybení pracovníků lékáren mohou představovat pouze disciplinární provinění těchto pracovníků, případně v odůvodněných případech též vedoucího lékárníka.
33. Podle § 18 odst. 3 zákona o ČLK je disciplinárním deliktem „závažné porušení povinností člena komory uvedených v § 9 odst. 2 písm. a) zákona“, tedy povinnosti vykonávat své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony. V nyní projednávané věci byl disciplinární delikt žalobce spatřován v tom, že jako odborný zástupce připustil, aby v příslušné lékárně bylo jediné pacientce ve dnech 14. 8. a 15. 9. 2015 vydáno balení orálního kontraceptiva Lunafem na lékařský předpis ze dne 1. 6. 2015, který byl podle § 14 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 54/2008 Sb. platný jen 14 kalendářních dnů počínaje jeho vystavením.
34. Soud s žalobcem nesouhlasí v jeho názoru, že uvedené pochybení bylo natolik bagatelní, že by vůbec nemělo zakládat disciplinární odpovědnost. V natolik citlivé oblasti, jakou je výdej léčivých přípravků pacientům, je třeba trvat na striktním dodržování stanovených postupů. Výdej léčivého přípravku na neplatný lékařský předpis by za určitých okolností mohl pro pacienta znamenat vážné následky, a sankcionování takového postupu ze strany žalované je tedy důvodné. Primární odpovědnost za takovéto pochybení však nenese odborný zástupce poskytovatele zdravotnických služeb, nýbrž jednotlivý farmaceut, který léčivý přípravek vydal, aniž by splnil svou povinnost podle § 82 odst. 1 věty první zákona o léčivech a ověřil dobu platnosti lékařského receptu. Disciplinární postih vůči odbornému zástupci by byl namístě jen tehdy, pokud by pochybení při vydávání léčivých přípravků na úrovni jednotlivých farmaceutů prokazatelně měla původ v nedostatečném či vadném odborném řízení lékárny.
35. V nyní projednávané věci čestná rada odůvodnění napadeného rozhodnutí formulovala, jako by byl žalobce objektivně odpovědný za veškerá pochybení, k nimž dojde v lékárnách, jež má na starosti. Jak ovšem bylo vyloženo výše, takové pojetí odpovědnosti

odborného zástupce je v rozporu se zákonem. Aby mohl být učiněn závěr o tom, že se žalobce dopustil porušení vlastních povinností, bylo by třeba učinit skutková zjištění ohledně způsobu, kterým vykonával odborné řízení lékáren před zjištěným pochybením. Žádné takové zjištění čestná rada neučinila. V každém případě však platí, že riziko izolovaného pochybení jednotlivého farmaceuta při výdeji léčiv existuje vždy a z pozice vedoucího pracovníka mu nikdy nelze bezezbytku předejít.

36. Ve vyjádření k žalobě žalovaná uvedla, že pochybení žalobce mělo spočívat v nezavedení dostatečných preventivních postupů, což mělo být prokázáno skutečností, že žalobce po zjištěném pochybení zaměstnance lékárny vedl k tomu, aby na platnost receptů dávali větší pozor. K tomu je třeba zaprvé uvést, že dodatečné zdůvodňování správního rozhodování v řízení před soudem není přípustné (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2013, č. j. 8 Afs 58/2012 - 44, bod 16, a ze dne 17. 4. 2019, č. j. 9 As 338/2018 - 50, bod 16). I kdyby však žalovaná tuto argumentaci uplatnila již v napadeném rozhodnutí, byla by zcela nedostatečná. Ze skutečnosti, že žalobce po zjištěném pochybení reagoval instrukcí vůči farmaceutům, aby pozorně kontrolovali platnost receptů, nelze vyvozovat, že žalobce před tímto pochybením své povinnosti neplnil. Ba naopak, od odborného zástupce by bylo namíste očekávat, že na zjištěné pochybení v lékárně bude reagovat obdobným opatřením, a tedy se jedná nanejvýš o doklad, že žalobce v obecné rovině své povinnosti plní. Konstrukci žalované, dle níž žalobce svou reakcí na zjištěné pochybení implicitně přiznal, že před tímto zjištěním své povinnosti neplnil, tedy nelze akceptovat. O tom, jak žalobce své povinnosti plnil dříve, žalovaná žádné závěry neučinila.
37. V části, v níž byl žalovaný shledán vinným prvním skutkem, který mu byl kladen za vinu, je tedy napadené rozhodnutí nezákonné.

VI. c. Nedostatečná přítomnost vedoucího lékárníka v lékárně

38. Dále se soud zabýval posouzením druhého skutku, jehož se měl žalobce dopustit tím, že v pozici odborného zástupce připustil, že vedoucí lékárník nebyl v lékárně osobně přítomen po dobu stanovenou § 6 licenčního řádu.
39. Též ve vztahu k tomuto skutku městský soud ve svém prvním rozsudku dospěl k závěru, že je napadené rozhodnutí nezákonné a že se žalobce tímto skutkem disciplinárního provinění nedopustil. Městský soud v prvním rozsudku dospěl k závěru, že § 6 licenčního řádu je rozporný se zákonem, neboť zákon žalované nesvěřuje pravomoc stanovit podmínky výkonu funkce vedoucího lékárníka. Nejvyšší správní soud se sice s výsledkem úvahy městského soudu ztotožnil, učinil tak ale na základě odlišných důvodů. Rozhodující jsou body 55 a 56 kasačního rozsudku:

„[56] Pro účely posuzované věci lze tedy shrnout, že pokud byla vedoucímu lékárníkovi stanovena povinnost osobní přítomnosti v předmětné lékárně v období jejího otevření veřejnosti ve výši minimálně 75 % zákonem stanovené týdenní pracovní doby v rozporu se zákonem, nelze z porušení takto právně vadného § 6 licenčního řádu dovozovat disciplinární odpovědnost žalobce jako odborného zástupce. Čestná rada stěžovatelky přitom neopřela naplnění skutkové podstaty disciplinárního deliktu ohledně druhého skutku vymezeného v jejím rozhodnutí o jiné skutečnosti související s absencí vedoucího lékárníka v lékárně, a proto tento její závěr nemůže obstát.

[57] *Městský soud tedy učinil správný úsudek o nezákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí ve vztahu k v něm uvedenému druhému skutku, ačkoli použil zčásti odlišnou právní argumentaci, kterou Nejvyšší správní soud korigoval.*“

40. Je tedy zřejmé, že i ohledně druhého skutku je napadené rozhodnutí nezákonné.

VI. d. Částečná nepřezkoumatelnost rozhodnutí

41. Žalobce také brojil proti nepřiměřenosti uložené sankce, do níž zahrnoval i skutečnost, že v napadeném rozhodnutí nebylo vysloveno, že po zaplacení uložené pokuty bude považován za profesně bezúhonného.
42. Podle § 3 odst. 1 písm. c) licenčního řádu je jednou z podmínek pro výkon funkce odborného zástupce, kterou v době vydání napadeného rozhodnutí vykonával žalobce, mimo jiné „*profesní bezúhonnost záležející v tom, že farmaceut jako člen komory (dále jen „lékárník“) nebyl v předchozích dvou letech disciplinárně potrestán pro závažné porušení povinnosti, nebo lékárník řádně uhradil pokutu, která mu byla v předchozích dvou letech za závažné porušení povinnosti uložena, a čestná rada v rozhodnutí vyslovila, že uhrazením pokuty bude lékárník považován za bezúhonného*“. Na toto ustanovení navazuje § 20 věta třetí disciplinárního řádu: „*Pokud disciplinárně obviněný porušení povinnosti lituje, projevuje účinnou snahu po nápravě a vzhledem k povaze spáchaného disciplinárního provinění a k dosavadní praxi disciplinárně obviněného jako lékárníka lze důvodně očekávat, že výkonem uloženého disciplinárního opatření bude dosaženo nápravy disciplinárně odsouzeného, a bude možné jej nadále považovat za bezúhonného ve smyslu § 3 odst. 1 písm. c) Licenčního řádu České lékařnické komory, Čestná rada může v rozhodnutí ukládajícím disciplinární opatření pokutu za závažné porušení povinnosti vyslovit, že včasným uhrazením pokuty bude disciplinárně odsouzený považován za bezúhonného*.“
43. Uvedená ustanovení vnitřních předpisů žalované jsou v praxi aplikována tak, že pokud čestná rada vysloví, že se obviněný po zaplacení pokuty bude považovat za profesně bezúhonného, jedná se o součást výroku jejího rozhodnutí. Dospěje-li však čestná rada k závěru, že podmínky pro vyslovení profesní bezúhonnosti nejsou splněny, jak tomu bylo v žalobcově případě, do výroku svého rozhodnutí tuto skutečnost nijak nepromítne. V nyní projednávané věci čestná rada v odůvodnění svého rozhodnutí uvedla, z jakých důvodů nevyslovila, že žalobce bude zaplacením pokuty považován za bezúhonného. Městský soud konstatuje, že i řešení této dílčí otázky mělo být obsaženo ve výroku napadeného rozhodnutí, neboť stanoví-li právní předpis, že správní orgán za splnění určitých podmínek vydá pozitivní rozhodnutí, vyplývá z něj i implicitní povinnost vydat rozhodnutí negativní (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2011, č. j. 5 As 30/2011 - 93, a ze dne 26. 8. 2013, č. j. 8 As 76/2012 - 35).
44. Ve svém prvním rozsudku městský soud dospěl k závěru, že napadeným rozhodnutím materiálně došlo k určení, že na žalobce nebude pohlíženo jako na profesně bezúhonného, ačkoliv se tento závěr čestné rady neodrazil v jeho výroku. Bylo totiž zřejmé, že žalovaná žalobce v důsledku napadeného rozhodnutí za profesně bezúhonného nepovažovala, a uplatňovala vůči němu z toho vyplývající důsledky podle disciplinárního a licenčního řádu. V prvním rozsudku tedy městský soud napadené rozhodnutí přezkoumal i v této části a určil, že je v ní napadené rozhodnutí nicotné, neboť zákon žalované vůbec nesvěřuje pravomoc rozhodovat o „*profesní bezúhonnosti*“. Zákon takový pojem nezná, a nespojuje s ním tudíž ani žádné důsledky.

45. Nejvyšší správní soud však v bodech 63 až 65 dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí nelze v části, v níž bylo určeno, že žalobce nebude považován za profesně bezúhonného, považovat za rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť se tento závěr čestné rady neodrazil ve výroku rozhodnutí. Městský soud měl tedy dle Nejvyššího správního soudu pouze napadené rozhodnutí zrušit „*kvůli neúplnosti výroku o disciplinárním opatření*“ (bod 65 kasačního rozsudku).
46. Městský soud tedy, vázán závěry Nejvyššího správního soudu, konstatuje, že čestná rada zatížila své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nesrozumitelnost, protože v odůvodnění uvedla, že žalobce nebude považován za profesně bezúhonného, aniž by tento závěr promítla do výroku rozhodnutí. Otázkou zákonnosti, případně nicotnosti takového případného výroku rozhodnutí, se městský soud v důsledku právního názoru Nejvyššího správního soudu zabývat nemohl.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

47. S ohledem na výše uvedené důvody soud napadené rozhodnutí zrušil, a to zčásti pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 s. ř. s., zčásti pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle § 78 odst. 4 s. ř. s. byla věc žalované vrácena k dalšímu řízení. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je žalovaná v dalším řízení vázána právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.
48. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něž má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů ten účastník, který měl ve věci úspěch. V nyní projednávané věci byl plně úspěšný žalobce. V souladu s § 104 odst. 3 s. ř. s. soud rozhoduje i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.
49. Žalobcovy náklady v řízení o žalobě tvoří jednak zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, a dále odměna advokáta za tři úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), tedy převzetí právního zastoupení, podání návrhu ve věci samé a repliky k vyjádření žalované. Žalobcovy náklad v řízení o kasační stížnosti tvoří odměna advokáta za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu, tedy vyjádření ke kasační stížnosti. Podle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, činí výše odměny za jeden úkon právní služby 3 100 Kč ($4 \times 3\,100 = 12\,400$). Náhrada hotových výdajů pak dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu tvoří 300 Kč za každý úkon ($4 \times 300 = 1\,200$). Odměna advokáta tak činí 13 600 Kč a DPH ve výši 21 %. Spolu se soudním poplatkem tedy žalobci na náhradě nákladů řízení náleží 19 456 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. není přípustná v rozsahu otázek, které byly již vyřešeny předchozím rozhodnutím Nejvyššího správního soudu v této věci, ledaže stěžovatel namítá, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 14. leden 2021

JUDr. Ing. Viera Horčicová v. r.

předsedkyně senátu